

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Ndc/14/2022
Identifikačné číslo spisu:	1222202224
Dátum vydania rozhodnutia:	27.10.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Terézia Mecelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1222202224.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci manžela V. K., nar. A., bývajúceho v H., zastúpeného splnomocnenkyňou Advokátska kancelária Nagyová Tenkač, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Ružinovská 42, IČO: 36 862 169, proti manželke V. K., nar. A., bývajúcej v G., zastúpenej JUDr. Ľubomírou Bašistovou Virovou, advokátkou v Spišskej Novej Vsi, Zimná 62, o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletej C. K., nar. A., zastúpenej Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom v Bratislave, Vázovova 7/a ako opatrovníkom, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 59P/67/2022, o návrhu manželky na prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Návrhu na prikázanie veci vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 59P/67/2022 Okresnému súdu Spišská Nová Ves n e v y h o v u j e .

Odôvodnenie

1. Vo veci o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletej C., vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 59P/67/2022 podala manželka návrh na prikázanie (delegáciu) veci z dôvodu vhodnosti Okresnému súdu Spišská Nová Ves. Svoj návrh zdôvodnila tým, že po dobu viac ako rok a pol žije spolu s maloletou v G., kde maloletá navštevuje od 01. septembra 2022 gymnázium. Vzhľadom na vek maloletej je potrebné zabezpečovať jej osobnú starostlivosť. Pre manželku (matku) je časovo a finančne náročné zúčastňovať sa konania na Okresnom súde Bratislava II. Ide o objektívne dôvody, pričom jej mesačný príjem je v hrubom cca 1.000 eur. Poukázala na skutočnosť, že doteraz nebolo ešte vykonané žiadne dokazovanie. Vedenie konania na Okresnom súde Spišská Nová Ves bude najvhodnejšie pre zadovážovanie skutkových zistení významných pre toto konanie.

2. Manžel nesúhlasil s návrhom manželky na prikázanie veci Okresnému súdu Spišská Nová Ves z dôvodu vhodnosti, nakoľko t u n i e s ú n a t o splnené podmienky (neexistuje výnimočný dôvod pre prikázanie veci inému súdu). Uviedol, že manželka má v G. svojich rodičov, ktorí jej občas pomáhajú pri zabezpečení starostlivosti o maloletú. Navyše manželka má k dispozícii i (spoločné) motorové vozidlo, ktoré pravidelne používa.

3. Opatrovník maloletej sa k predmetnému návrhu nevyjadril.

4. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „C. m. p.“) na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Podľa § 39 ods. 2 a 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „C. s. p.“) na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inštalácie aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu a súdu, ktorému sa má spor prikázať.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd najbližšie spoločne nadriadený Okresnému súdu Bratislava II ako príslušnému súdu a Okresnému súdu Spišská Nová Ves, ktorému sa má vec prikázať, posudzoval opodstatnenosť dôvodov prikázaní veci inému okresnému súdu z dôvodu vhodnosti.

7. Prikázanie veci/sporu z dôvodu vhodnosti predstavuje výnimku z práva strany civilného sporového konania (alebo účastníka civilného mimosporového konania) na zákonného sudcu (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky - ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti civilného (mimo)sporového konania alebo jeho zrýchlenie. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však osobnú, zdravotnú, sociálnu či finančnú. Vzhľadom na charakter delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať dôvod delegácie vždy výnimočný charakter. Prejednávanie a rozhodovanie vecí súdmi, ktoré sú na ich prejednanie vecne i miestne príslušnými, je teda zákonom výslovne ustanoveným pravidlom a prípadné prikázanie (delegácia) určitej veci inému súdu, len výnimkou z takéhoto pravidla, ku ktorej uplatňovaniu treba pristupovať reštriktívne (aby bola zachovaná podstata, že tu ide o výnimku, a aby sa teda sama výnimka nestala pravidlom).

8. Dôvodmi vhodnosti pre prikázanie veci inému súdu môžu byť len také okolnosti, ktoré umožnia hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie prejednanie (a logicky tiež rozhodnutie) veci iným ako príslušným súdom. Úvaha o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie predmetu konania i pomerov účastníkov konania, pričom na pomery účastníka konania, ktorý delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť, len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ďalších účastníkov konania. Rozhodne nie zanedbateľný význam pri posudzovaní existencie dôvodov pre delegáciu má samozrejme i stanovisko ostatných účastníkov konania.

9. Vo všeobecnosti platí, že okolnosti spočívajúce v tom, že účastník konania musí prekonať medzi miestom svojho trvalého pobytu a sídlom vecne a miestne príslušného súdu väčšiu vzdialenosť a táto cesta k príslušnému súdu je preňho spojená s rôznymi organizačnými, finančnými, zdravotnými a inými problémami, sú okolnosťami bežnými a samé osebe neodôvodňujú prikázanie veci inému súdu. Teda miesto pobytu niektorej zo strán sporu/účastníka konania, ani jej schopnosť (spôsobilosť) zúčastniť sa osobne súdneho procesu nie sú výnimočným dôvodom, ktorý by opodstatňoval zmenu zákonom stanovenej príslušnosti súdu.

10. Najvyšší súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že v danom prípade tu neexistuje okolnosť odôvodňujúca prikázanie veci Okresnému súdu Spišská Nová Ves z dôvodu vhodnosti. Takouto okolnosťou bez ďalšieho nie je (nemôže byť) skutočnosť, že manželka (matka) s maloletou býva v územnom obvode Okresného súdu Spišská Nová Ves a je pre ňu nákladné cestovať, resp. zabezpečiť starostlivosť o maloletú počas pojednávania súdu, resp. iných procesných úkonov súdu. Okolnosti, ktoré manželka uviedla vo svojom návrhu na delegáciu veci z dôvodu vhodnosti, sú v civilnom mimosporovom konaní skôr bežné, nezriedka sa vyskytujúce. Okrem toho v predmetnej veci treba

zohľadniť aj negatívne stanovisko manžela k návrhu. Akceptáciou návrhu manželky by - bez danosti okolností výnimočnej povahy - došlo k negovaniu procesných ustanovení zákona upravujúcich príslušnosť súdov.

11. Pre úplnosť sa dodáva, že strana sporu/účastník konania má právo zvoliť si v konaní zástupcu (čo obaja manželia i využili) oprávneného na všetky úkony, ktoré môže v konaní urobiť strana sporu (§ 89 ods. 1 v spojení s § 92 ods. 1 a 2 C. s. p.). Treba mať na zreteli tiež ustanovenie § 104 ods. 1 C. s. p., podľa ktorého procesný úkon, ktorý by súd mohol vykonať len s ťažkosťami alebo so zvýšenými, neúčelnými trovami alebo ktorý v jeho obvode nemožno vykonať, vykoná na dožiadanie iný súd.

12. Najvyšší súd z uvedených dôvodov dospel k záveru, že v danom prípade nie sú splnené podmienky pre prikázanie veci inému súdu z dôvodu vhodnosti v zmysle § 39 ods. 2 C. s. p., a preto návrhu manželky nevyhovel.

13. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.